



Riigikogu õiguskomisjoni istungi protokoll nr 95

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 03. november 2025

Algus 11.15, lõpp 12.35

Juhataja: Madis Timpson (esimees)

Protokollija: Selenä Eenmaa (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Vilja Toomast, Varro Vooglaid

Komisjoni ametnikud: Linnar Liivamägi (nõunik)

Kutsutud: rahandusminister Jürgen Ligi, ministri nõunik Moonika Oras,

Rahandusministeeriumi riigihalduse osakonna kinnisvara valdkonna juht Eve Murumaa ja sama osakonna jurist Helje Päivil (2. päevakorrapunkt); Isamaa fraktsiooni esindaja Urmas Reinsalu (3. päevakorrapunkt); Eesti Keskerakonna fraktsiooni esimees Lauri Laats (4. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud asjaõigusseaduse § 126 ja notari tasu seaduse muutmise seaduse eelnõu (691 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Isamaa fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele sulgeda Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni ajutine kontrolljoon“ eelnõu (722 OE) esimese lugemise ettevalmistamine
4. Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja kodulaenude refinantseerimist lihtsustav õigusraamistik“ eelnõu (724 OE) esimese lugemise ettevalmistamine
5. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Andre Hanimägi sõnas, et seoses viimatiste meedias kajastatud juhtumitega (sh Nõo juhtum), leiab ta, et õiguskomisjon võiks kutsuda komisjoni siseministri, et saada ülevaadet sellest, kas meil on seadustega sh tingimisi vangistuse ja pideva retsidiivsusega kõik piisavalt hästi või on selliste juhtumite vältimiseks oluline teha muudatusi.

Madis Timpson vastas, et on seda teemat vahepeal aseesimehega arutanud ning nõustub, et komisjoni võiks kutsuda nii siseministri kui ka justiitsministri, et saada täpsem ülevaade toimunust ning kas õiguskorras või praktikates on võimalik midagi paremaks teha, et sellised juhtumid ei korduks. Ministrid võiks komisjoni kutsuda järgmisel esmaspäeval ehk 10. novembril.

Esimees tegi seejärel ettepaneku kinnitada käesoleva nädala töökava esitatud kujul:

Riigikogu õiguskomisjoni nädala (03.11.2025-09.11.2025) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 03. november 2025 kell 11.15

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud asjaõigusseaduse § 126 ja notari tasu seaduse muutmise seaduse eelnõu (691 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Isamaa fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele sulgeda Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni ajutine kontrolljoon“ eelnõu (722 OE) esimese lugemise ettevalmistamine
4. Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja kodulaenude refinantseerimist lihtsustav õigusraamistik“ eelnõu (724 OE) esimese lugemise ettevalmistamine
5. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung teisipäev, 04. november 2025 kell 14.00

1. Vabariigi Valitsuse algatatud töölepingu seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (602 SE) teise lugemise ettevalmistamine
2. Otsus kollektiivse pöördumise "“STOPP” töölepingu seaduse muudatustele!" kohta
3. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud asjaõigusseaduse § 126 ja notari tasu seaduse muutmise seaduse eelnõu (691 SE) esimese lugemise ettevalmistamine

Madis Timpson andis eelnõu tutvustamiseks sõna rahandusminister Jürgen Ligile.

Jürgen Ligi sõnas sissejuhatuseks, et eelnõuga kavandatud muudatus tuleneb vajadusest süsteemselt lahendada laiemat probleemistikku. Nimelt võib kehtiva asjaõigusseaduse (AÕS) kohaselt kinnisomandist loobuda riigi kasuks ning praktikas esineb seeläbi probleem, kus riigile loovutatakse üle Eestiliselt erinevates seisukordades kinnisvara, millele riik ei leia parimat kasutust. Minister rõhutas, et ei ole praktiline, et riik kogu sellist kinnisvaraportfelli haldaks, kuna selleks puudub ka vastav ametkond.

Seetõttu muudetakse eelnõuga kinnisomandist loobumise regulatsiooni selliselt, et loovutatud kinnisomand läheks edaspidi riigi asemel üle kohalikele omavalitsustele (KOV). Ühtlasi on eelnõuga kavas täpsustada seaduses, millistel juhtudel ei ole kinnisvarast loobumine võimalik jne. Minister toonitas, et kohalike küsimustega peaks tegelema eelkõige KOV, kuna just neil on kõige parem ülevaade kohalikest oludest.

Helje Päivil tegi põhjaliku esitluse (Lisa 1), tutvustades lähemalt eelnõu vajadust ja eesmäärke ning tehtavaid muudatusi.

Jaanus Karilaid uuris, kui suur on loovutatud kinnisvara haldamise osas halduskoormus olnud ning kui palju on neid tehinguid aastas keskmiselt tehtud. Lisaks, kui suur osa ministeeriumi ametkonnast sellega tegeles ning mida riik on üldse edasi teinud loovutatud kinnisvaraga.

Helje Päivil vastas, et riigile loovutatud varadest on statistiline ülevaade toodud eelnõu seletuskirjas lk 8 tabelis. 2011–2024. aastatel oli riigi kasuks loovutatud kinnistuid kokku 606,

millest 471 olid korteriomandid.

Kõige aktiivsem kinnisvara loovutamise periood algas 2016. aastal, saavutades haripunkti 2017–2018. aastatel, mil toimus massiliselt kinnisvara loovutamisi. Kõige enam just Ida-Virumaal, sh Kohtla-Järve linnas ja Lügänu vallas.

Vahepealsetel aastatel, eriti 2022–2023. aastatel, oli loovutamisi oluliselt vähem. Vähenemine oli sel ajal seotud Ukrainast tulnud pagulastega, kes vajasisid samuti korterite kättesaadavust. Sel ajavahemikul õnnestus Rahandusministeeriumil korteriomandeid ka rohkem müüa. Teatud kinnisvara on võimalik KOV-ile ka niisama üle anda, näiteks teid ja erinevaid arendusi, kuid korteriomandeid valdavalt müüakse.

H. Päivil lisas, et ametkonna vaatest tegeles sellega seni vaid üks inimene, oma teiste ülesannete kõrvalt.

Maria Jufereva-Skuratovski palus täpsustada esitluses tutvustatud plaanitavat toetusmeedet KOV-idele, mille kohaselt ümberasustatakse inimesed tühjenevatest korterelamutest ning tühjenenud hooned lammutatakse. Ta uuris, kas selleks on juba olemas selge kord, milliseid asenduskortereid nendele inimestele pakutakse ehk kas samaväärse suurusega, samas piirkonnas jne.

Helje Päivil selgitas, et kogu menetlus on kestnud 2018. aastast, mil kõigepealt tuli Justiitsministeerium sellise eelnõuga välja, kuid selles puudusid toetusmeetmed. Eelnõu anti Rahandusministeeriumile üle, misjärel telliti mitmeid analüüse ning viidi läbi pilootprojekt „Kahaneva rahvastikuga piirkondades probleemsete elanike ümberasustamine ja kasutustest väljalangenud korterelamute lammutamine“. See pilootprojekt viidi läbi kolme KOV-iga, milleks olid Kohtla-Järve, Lügänu ja Valga ning projekti raames valiti välja teatud probleemsed kortermajad, kus tehti kogu see protsess läbi. Kaasatud olid ka õigusnõustajad, et selgitada välja, millised korterid on probleemsed. H. Päivil tõi siinkohal esile, et kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses (KAHOS) on sätestatud, et omandada võib selliseid kortereid, mille kortermaja ei ole mõistlik renoveerida. Seega pilootprojekti raames valiti sellised kortermajad välja, millest osa kortereid olid juba loovutatud ning need, kus veel omanikud olid sees, omandas KOV endale. Kui kõik korterid said omandatud, siis otsiti nendele inimestele asenduskortereid, mida osa tahtsid üürida ja osa tahtsid endale. Kui kõik need toimingud said tehtud, likvideeriti korteriühistu ja kinnistu ning korterielamu lammutati.

H. Päivil sõnas, et selle pilootprojekti raames tehti kõik need õiguslikud juhendid valmis, kuidas KOV peaks neid otsuseid tegema. Ta rõhutas, et just pilootprojektist nähtus, et neid otsuseid saab kõige paremini teha KOV. Riik saab siin aidata õiguslikult ja rahaliselt, aga neid kohalikke olusid mõjutavaid otsuseid ei saa riik teha. Eeskätt, kuna selleks on vaja palju suhelda kohalike inimestega ja teada hästi kohalikke olusid, sh kus ja millised on KOV-is kortermajad jne. Seega, riik ei saa seda suurt projekti ise lõpuni ette võtta ning praegu maksab riik lihtsalt nende loovutatud korteriomandite eest ülalpidamiskulu.

Anti Haugas meenutas hiljuti kuulnud juhtumit, mis kõnealuse probleemiga seonduda võib. Nimelt kirjeldas kinnisvara haldusettevõtte omanik süvenenud probleemset olukorda, kus korteriomani elab välismaal ja tema korteri pärija ei ole Eestis kohaliku omavalitsusega seotud või pärijat ei ole sootuks. Sellisel juhul tekib korter, millel puudub omanik ning see tekitab omakorda korteriühistus suuri probleeme. See probleem pidi olema laialdane ka Ida-Virumaal.

A. Haugas palus selgitada ka selliste omanikuta korterite probleemi tausta ning millised lahendused võiksid aidata seda probleemi leevendada.

Helje Päivil vastas, et pilootprojekti esines ka selliseid kirjeldatud olukordi. Paljud need menetlused venisid, kuna oli vaja lahendada pärimisprobleeme ehk oodata, kuni pärimine saab lõplikult vormistatud. Samuti esines neid juhtumeid, kus omanikud olidki lahkunud

välismaale, näiteks Venemaale, ning nende kohta puudusid siin täpsed andmed. Sellistes olukordades tuli järgida õiguslikke protseduure, mis on juba praegu olemas, kuid võivad olla ajamahukad.

Projekti käigus kaasatud õigusnõustajad pakkusid selles osas välja lahendusi ning lõpuks õnnestus kõik probleemsed olukorrad lahendada. Selleks tuli lihtsalt menetluse käigus rakendada nõuetekohaseid õiguslikke samme, mis võtsid oma aja. Näiteks tuleb kadunud omanike või pärijate puhul seda kuulutada ja neid teavitada ning kui kindlaksmääratud aja jooksul vastust ei saada, on alles siis võimalik alustada edasist menetlust.

Peeter Ernits märkis kogu menetluse ajaraami osas, et seitse aastat on selle protsessi jaoks üsna pikk aeg, kui juba 2018. aastal alustas sellega Justiitsministeerium. Ta palus täpsustada, millal täpsemalt toimus üleandmine Rahandusministeeriumile ning millal siis pilootprojektiga alustati. Samuti oleks huvitav selle pilootprojekti sisuga täpsemalt tutvuda. Lisaks, kui palju on riigil kulunud rahalisi vahendeid ülalpidamiseks alates 2018. aastast kuni käesoleva aastani.

P. Ernits soovis veel teada, millal jõutakse notaritasude eelnõuni. Ta rõhutas, et tegemist on tõsise probleemiga üle Eesti ning praegu käsitletakse seda teemat vaid n-ö möödamminnes.

Helje Päivil selgitas, et 2018. aastal koostatud Justiitsministeeriumi eelnõu ei jõudnud edasi menetlusse, kuna puudusid vajalikud uuringud ja rahalised garantiid. Pilootprojektiga alustati 2019. aastal, mille raames telliti järgemööda erinevaid vajalikke uuringuid. Pilootprojekt kestis kokku ligikaudu kolm kuni neli aastat, kuna mitmed menetlused olid ajamahukad, sh eelnevalt mainitud omanike leidmine või pärimiste vormistamised. Ülejäänud osa ajast kulus pigem menetluse käigus tekkinud küsimuste lahendamisele.

Riigi omandis olevate korteriomandite puhul on riigi ülalpidamiseks aastast hinnanguliselt 200 000–300 000 eurot. Mõnel paremal aastal õnnestus vara müüa umbes 120 000 euro eest, kuid näiteks 2024. aastal suudeti müüa vaid umbes 28 000 euro väärtuses vara.

H. Päivil märkis, et notaritasu eelnõu osas tal täpsemat informatsiooni ei ole, kuna sellega tema seotud ei ole. Küll aga võib märkida, et seoses käesoleva eelnõuga saavutati notaritega kokkulepe, et oleks vaja muuta ühte konkreetset sätet, kuna notaritele lisandub kohustus loovutatud kinnisvara asjaolusid tõestada, mistõttu tõstetakse ka vastava tehingu notaritasu.

Madis Timpson märkis, et notaritasude eelnõu on Justiits- ja Digiministeeriumi teema, seega saab seda küsimust esitada neile. Ta küsis, kas eelnõu on seotud riigieelarvega ning kas see peab sellisel juhul jõustuma eelarvega samaaegselt.

Helje Päivil vastas, et see eelnõu ei pea jõustuma eelarvega samal ajal, vaid oluline on, et see ei tohi enne eelarvet jõustuda ehk mitte enne kui järgneva aasta 1. jaanuar, aga võib ka hiljem.

Madis Timpson tänas kutsutud külalisi ning tegi ettepanekud eelnõu menetluslike otsuste osas. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu esimene lugemine lõpetada.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 18.11.2025 (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

2.2. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

2.3. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Maria Jufereva-Skuratovski (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

3. Isamaa fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele sulgeda Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni ajutine kontrolljoon“ eelnõu (722 OE) esimese lugemise ettevalmistamine

Madis Timpson andis otsuse eelnõu tutvustamiseks sõna Isamaa fraktsiooni esindajale Urmas Reinsalule.

Urmas Reinsalu sõnas sissejuhatuseks, et Isamaa fraktsioon on juba korra varasemalt ehk käesoleva aasta varakevadel, esitanud sisuliselt identse ettepaneku kontrolljoone sulgemiseks. Käesolevas otsuse eelnõu seletuskirja on olukorra dünaamilisuse tõttu mõneti muudetud, kuid ettepaneku sisu on jäänud samaks.

Tuleb märkida, et eelneva samasisulise eelnõu arutelude käigus kõlas valitsuse esindajatelt kommentaar, et Isamaa fraktsiooni esitatud eelnõu kontekstis tellib Vabariigi Valitsus julgeolekuasutustelt raporti, mis käsitleb piiri sulgemise põhjendatust. Siiski ei ole praeguseks Isamaa fraktsioonil sellist raporti ning ei ole selge, kas seda on tegelikult tellitud või mitte. Seetõttu on tema soovitusena praegu, et komisjon võiks käesoleva eelnõu menetlemise käigus valitsuselt sellise raporti olemasolu kohta küsida.

U. Reinsalu tõi esile, et praeguses julgeoleku olukorras hoiab näiteks Soome endiselt oma maismaapiiri Vene Föderatsiooniga suletuna. Leedu on samuti oma piiri vastuaktsioonina sulgenud, tingituna õhupallidega jm seotud intsidentidest. Poola on otsustanud jätkata oma Valgevene piiri täielikku sulgemist, väljendades sellega solidaarsust Leeduga. Hetkel on seega Eesti ja Läti ainsad riigid, kes hoiavad oma maismaapiiri Venemaa või tema sõjalise strateegilise liitlase Valgevenega avatuna. Lätis on avatud kaks maismaapiiripunkti, kuigi alates 15. oktoobrist on sealsed piiriületuse tingimused muudetud rangemaks ehk piiri on võimalik ületada vaid eelregistreerimisega.

Eesti välisminister on väliskomisjoni ühel eelneval istungil kinnitanud, et Läti peaminister on Eestiga sel teemal konsulteerinud ning pidanud dialoogi võimaliku ühisosa leidmiseks piirisulgemise küsimuses üle kõikide Balti riikide. Hetkel ei ole aga eelnõu algatajale teada, kas selles osas on hilisemaid arenguid.

Ta rõhutas, et Isamaa fraktsiooni ettepanek on Riigikogule võtta vastu see otsus, millega tehakse Vabariigi Valitsusele ettepanek sulgeda ajutine kontrolljoon Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahel. Sellega kaasnevad kindlasti mitmed praktilised ja tehnilised küsimused, mida siis saab valitsus asjakohaselt hinnata.

Anti Haugas küsis, kas Isamaa fraktsioon on eelnõu koostamisel kaalunud nii kontrolljoone sulgemise võimalikke kasutegureid kui ka sellega kaasnevaid võimalikke ohte või negatiivseid tagajärgi.

Urmas Reinsalu möönis, et kontrolljoone sulgemine puudutab otseselt piirialadel elavaid inimesi. Ta märkis, et on selles osas suhelnud ka Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA) peadirektoriga ning on teada, et praegu ületavad piiri regulaarselt tuhanded inimesed. PPA tegeleb sellega seotud riskide maandamisega avastades kuritegusid, sh sanktsioneeritud kaupade liikumist jm latentset kuritegevust nagu salakaubavedu. Arvestades, et nii suur hulk inimesi ületab regulaarselt piiri, on kontrolljoone sulgemisel kindlasti ka sisejulgeoleku meetme tähendus. Siinkohal tuleb tunnustada piiripolitsei professionaalsust, et nad on praegu suutlikud piiri nii ulatuslikult kontrollima. Kontrolljoone sulgemisel suunatakse need piiripolitsei üksused täiendavateks patrullideks piiri perimeetrile, mis omakorda avaldaks positiivset mõju sisejulgeolekule. See tähendab ühtlasi seda, et kontrolljoone sulgemise meetme rakendamine ei tooks kaasa täiendavaid rahalisi kulusi.

U. Reinsalu sõnas, et mõistetavalt on eelnõul ka majanduslikud mõjud, millega valitsus peab arvestama. Samas on oluline rõhutada et, et piiride sulgemise ettepanekut raamistab

ennekõike vajadus maandada julgeolekuriske, mis tulenevad Vene Föderatsiooni jätkuvalt eskaleeruvast agressioonist. Seega on piiri sulgemine üks strateegiline samm, millega on Eestil võimalik nn asümmeetriliselt vastata Venemaa eskaleerivatele sammudele. Ta meenutas siinkohal, et eelneva samasisulise eelnõu arutamisel tõusetus samas kontekstis ka Estlink 2 kaabli purunemisega seotud julgeolekuohu küsimus ning täna on aktuaalne murekoht ka Vene lennukite poolt Eesti õhuruumi rikkumine. Seda enam on ajutise kontrolljoone sulgemine tema hinnangul proportsionaalne samm, mille kaudu on Eestil lisaks enda sisejulgeoleku tugevdamisele võimalik ka avaldada toetust Leedule nii, nagu seda tegi Poola.

Anti Haugas tõi esile, et Pihkva oblastis elab tuhandeid Eesti kodanikke, kellest paljud on ka eesti keelt kõnelejad ning kellel on seal ajalooliselt perekondlikud kinnisvarad. Ta tõstas sellega seoses küsimuse, kuidas oleks neid Eesti kodanikke võimalik kontrolljoone sulgemise korral aidata, et neile säiliks nende kodud ja võimalus külastada pere. Täpsemalt, kas sellises olukorras peaksid need Eesti kodanikud enne piiri sulgemist tegema otsuse, kas naasta Eestisse ja jätta oma kinnisvara Venemaale maha või kas on eelnõu koostamisel arutatud ka alternatiivseid lahendusi.

Urmus Reinsalu möönis taas, et paratamatult on sellistel ajutistel julgeolekust tulenevatel sammudel kohalikele inimestele teatud ebamugavust põhjustavad mõjud, mille osas peaks valitsus kindlasti hindama, kas ja milliste meetmetega on neid negatiivseid tagajärgi võimalik leevendada. Ta tõi võrdluseks olukorra Leedu ja Valgevene piiril ning ka Soomes, kus samuti elab kümneid tuhandeid Vene Föderatsiooni kodanikke, kellel on seal alaline elukoht ja oma kinnisvara.

Peeter Ernits märkis, et Poolal on lisaks Valgevenele maismaapiir ka Kaliningradiga ning oleks hea teada, kas ka see piir on praeguseks suletud.

P. Ernits tõi samuti esile, et piiride sulgemise otsus puudutab otseselt paljusid kohalikke inimesi, sh setosid, kellel on peresidemed, hauad või vara teisel pool kontrolljoont. Ta uuris, kas sulgemine puudutab kõiki ehk nii Luhamaa, Koidula kui ka Narva piiripunkte. Tuleb märkida, et kui ühele piiripunktile seatakse selline tõke, hakkavad inimesed paratamatult otsima uusi võimalusi oma liikumisteks ja tõenäoliselt ka leiavad need, sest osa inimesi elabki piiri eri pooltel, olenemata oma kodakondsusest.

Lisaks puudutab piiride sulgemise otsus ka ettevõtlust. Arvestades, et just Luhamaa ja Koidula kandis on majanduslik liikumine ja kauba vedu mitmete Euroopa riikide, eeskätt näiteks Saksamaa poolt aktiivne. Ta uuris, kas selliste mõjude osas on hinnanguid tehtud.

Urmus Reinsalu sõnas, et kuigi siinkohal paralleeli tõmbamine Covid-19 ajaga ei ole kohane võrdlus, tuleb siiski märkida, et ka tollal tõi piiride sulgemine epidemioloogilistel kaalutlustel endaga kaasa arusaadavaid ja valulisi valikuid humanitaarses mõttes. Tema hinnangul tuleks valitsusel hinnata ka toonaseid tagajärgi, kui otsustatakse ajutine kontrolljoon sulgeda. Tuleb rõhutada, et käesoleva eelnõu ettepanek kontrolljoon sulgeda on siiski eeskätt nii sise- kui ka rahvusvahelise julgeolekuperspektiivi tähendusega. Negatiivsete mõjude osas seega eelnõu algatajad selliseid täiendavaid hinnanguid tehnilisest poolest teinud ei ole, kuigi nagu eelnevalt mainitud on nad konsulteerinud PPA-ga, et hinnata isikute hulka ja liikumise mahtu piiril.

U. Reinsalu lisas, et tal puudub täpne teadmine Poola ja Kaliningradi piirirežiimi kohta. Ta ei hakka seega ka laiemalt spekulerima, kuid tema eelduslik väide on, et Kaliningradi transiitkoridori Vene Föderatsiooniga kui nn emamaaga tegelikult suletud ei ole. Ta meenutas, et pärast agressioonisõja algust käis selle üle küll teoreetiline arutelu, kuid näiteks Leedu valitsus on seni suhtunud koridori sulgemisse ettevaatlikult, kuna rahvusvahelise õiguse järgi tähendaks selline samm ühe riigi territooriumi blokaadi, mida võiks tõlgendada agressiooniaktina. Seetõttu ei ole seda sammu astutud.

Jaanus Karilaid viitas rahandusministri väljaütlemisele pärast komisjoni eelmise päevakorrapunkti lõppu, mille kohaselt oli valitsusel olnud justkui soov käesolevat eelnõu arutada ning kujundada oma seisukoht, kuid see arutelu jäi ära, kuna selles osas koostatud vajaliku raporti või analüüsiga ei olnud valitsuse liikmed saanud tutvuda. Selline olukord, kus otsuseid ei langetata vajaliku informatsiooniga mittetutvumise tõttu, on tema hinnangul riigiõiguslikult väga kummaline.

Ta uuris eelnõu algatajate esindajalt tema valitsuses osalemise kogemuse põhjal, kui levinud on praktikas selline olukord, kus soovitakse mõnda sisulist eelnõu arutada, kuid vajaliku analüüsi puudumise või sellega mittetutvumise tõttu lükatakse arutelu edasi või jäetakse otsused langetamata.

Urmas Reinsalu vastas, et ta ei tea seda nii täpselt kommenteerida, kuid ega keegi ei ole eksimatu, ka valitsuses. See ministri väljaütlemine võis olla irooniline.

Valdo Randpere sõnas, et tema hinnangul on oluline arvestada Balti riikide koostöö vajadusega. Ta märkis, et on ka ise seda teemat valitsuse liikmetega arutanud ning ükski ohuanalüüs ei näita praegu selgelt, et siin piiride sulgemisest oleks suurt kasu. Võimalik piiride sulgemine peaks toimuma pigem koostöös Lätiga.

Ta tõi Covid-19 aja paralleeli osas välja, et sel ajal oli Eesti esimeste seas, kes sulges piirid Lätiga ja Soomega, kuigi tema hinnangul oli see epidemioloogilisest vaatenurgast täiesti ebaefektiivne meede. Kui epideemia hakkas lõppema, soovis Eesti esimesena taas piirid avada, kuid siis ei olnud enam Soome valmis piire avama, mis tekitas siin rahulolematust.

V. Randpere rõhutas eelnevast lähtuvalt, et sellise piiride sulgemise otsustega tuleb seega olla ettevaatlik ning kaaluda selle tagajärgi ka mitu sammu ette. Samuti ei ole tema hinnangul Leedu ja Valgevene piiri olukord täiesti võrreldav Eesti olukorraga. Soome on küll sellise sammu teinud ja maismaapiiri sulgenud, kuid arvestades, et Eesti ja Läti piirid on jätkuvalt avatud, on seeläbi Eesti pandud justkui surve alla.

Ta märkis, et praegu oleks võimalik teha teistpidine samm ja võtta otsuse eelnõu tagasi, näidates, et on õpitud varasematest kogemustest Covid-19 ajal.

Urmas Reinsalu vastas, et Isamaa fraktsioon jääb siiski oma otsuse eelnõu ettepaneku juurde ning nagu ta eelnevalt esile tõi, ei ole tema hinnangul Covid-19 paralleel siin kohane võrdlus. Kindlasti ei oleks tänase teadmisega mitmeid otsuseid siis ka tehtud.

Ta rõhutas, et tänases olukorras on Läti ja Eesti maismaapiirid nn eluliinid Vene kaupade ja inimeste liikumisele. See olukord on erandlik, arvestades, et viiest riigist, kellel on maismaapiir agressorriigi ja tema strateegilise liitlasega, on ainult kaks riiki ehk Eesti ja Läti sellise valiku teinud. Samuti on oluline märkida, et Lätis on samuti olnud menetluses piiride sulgemise eelnõu ning Läti valitsusjuht on sellel teemal konsulteerinud ka Eesti valitsusega. Tal puudub praegu täpsem informatsioon nende arutelude järelduste kohta.

U. Reinsalu tunnistas, et piiride sulgemisega seotud julgeolekuriskide analüüsides spetsiifilisi dokumente eelnõu algatajate käsutuses ei ole. Otsuse eelnõud koostades on tuginetud avalikule informatsioonile ja poliitilistele konsultatsioonidele teiste riikide poliitikutega. Lisaks on tuginetud ka nn arvamuskõigile informatsioonile, mida on andnud Eesti julgeolekuametnikud omavahelistes vestlustes.

Maria Jufereva-Skuratovski palus veel täpsustada, millist eesmärki soovitakse kontrolljoone sulgemisega saavutada.

Urmas Reinsalu vastas, et peamised eesmärgid on survestada agressorriiki ning maandada julgeolekuriske, mis tulenevad ulatuslikest isikute liikumisest Eesti piirijoonel. Ta tõi esile, et Kaitsepolitseiamet on selle kohta ka avalikkusele andnud teavet riskidest, mis tulenevad isikute liikumisest ning see ei ole ka meedia vaatest saladus.

Maria Jufereva-Skuratovski küsis, kas on plaanis võimaldada ka mingisuguseid erandeid humanitaarkaalutlustel või on eesmärk sulgeda piir konkreetsetel kõikidele.

Urmars Reinsalu vastas, et esitatud otsuse eelnõu eesmärk on selline, nagu see eelnõu tekstist tuleneb ehk sulgeda ajutine kontrolljoon. Eelnõu algatajad on lähtealuseks võtnud analoogse piirirežiimi Soomega. Kui Riigikogu seda otsuse eelnõu toetab ning valitsus seejärel näeb ette mingisugused erandid või lisanüansid, siis on see enesestmõistetavalt valitsuse pädevuses. Arvestades, et valitsuse oskusteave nende tehniliste küsimuste lahendamisel on kindlasti ulatuslikum kui eelnõu algatajatel.

Peeter Ernits uuris, kas eelnõu algatajad on sellel teemal kohtunud ka kohalike elanikega, sh setodega, kes ületavad pidevalt piiriala, kuna külastavad sugulaste haudu ning tegelevad muu isikliku või kinnisvaraga seotud tegevusega. Kohalike elanike jaoks on piiri sulgemine tõesti kui eluliini sulgemine ning selline blokaad ei ole jätkusuutlik. Ta tõi siinkohal taas esile, et kui ametlik kanal sulgetakse, siis leiavad suure tõenäosusega inimesed siiski teise võimaluse ning on küsitav, kuskohast see läbimurre alguse saab, eriti, kui blokaad saab alguse juba Norrast.

Urmars Reinsalu kinnitas, et ta on kohtunud seto kogukonna esindajatega. Muuhulgas on olnud väga asjalik ja pikaajaline koostöö Eesti konsuliga ning nende kohtumiste käigus on käsitletud mitmeid olulisi teemasid, mh seda, kuidas hoida Petserimaal alles Eesti juuri. Ta märkis, et need kohtumised toimusid sõjajärgses olukorras ning ei olnud otseselt seotud käesoleva piirisulgemise ettepanekuga.

U. Reinsalu märkis, et selle surve osas Eestile olla justkui strateegiline teenindaja teistele riikidele maismaaületusel Vene Föderatsiooni ja Euroopa vahel, tuleks olla ettevaatlik. Piirangute jt sanktsioneerivate sammude rakendamise peamine eesmärk on siiski survestada agressorriiki, sh ka selle riigi kodakondsusega isikuid. Ta nõustus, et iseenesestmõistetavalt kaasnevad selliste sammudega vältimatult ka nn puhtinimlikud probleemid, mida ei saa eitada. Kindlasti esineb kohalike elanike puhul indiviidi vaatepunktist piiriületuse ebamugavaks muutumise osas skeptilisust. Olenemata sellest, kas tegemist on Eesti kodanikuga Lõuna-Eestist või setodega, on kõikidel oluline laiemas plaanis lisaks hinnata, kas Eesti ja Läti jätkuvalt avatud maismaakanal Venemaa ja Euroopa vahel on praeguses geopoliitilises olukorras enam õigustatud. See ongi indiviidi isiklike murekohtade ja laiemas konteksti tasakaalupunkt, mida Riigikogu saab hinnata.

Madis Timpson tõi välja, et otsuse eelnõu seletuskirjas tuuakse mh esile piirimärgistuse omavoliline äraviimine Vene piirivalve poolt. Ta küsis sellega seonduvalt, kuidas saab otsuse eelnõu seda probleemi lahendada.

Urmars Reinsalu vastas, et otsuse eelnõu raames kindlasti ei ole võimalik neid märke tagasi tuua ega kaitsta otsusega võimalikke omavolilisi piirimärgistuste äraviimisi tulevikus. Eelnõu seletuskirjas on need näited toodud pakkumaks konteksti, kuidas Vene Föderatsioon on mõjutustegevusena korduvalt rakendanud selliseid asümmeetrilisi ja provokatiivseid samme. Eesti vastus Venemaa provokatsioonidele on selle otsuse eelnõu näol samuti asümmeetrilist laadi. Tema hinnangul tekitab ajutise kontrolljoone sulgemine ebamugavusi eeskätt Venemaa huvidele, mitte Balti riikidele ja kohalikele. See hinnang on pigem julgeolekupoliitiline ja luureanalüütilisel hinnang.

U. Reinsalu tõi näiteks Leedu reaktsiooni Valgevene sarnastele provokatsioonidele. Mõistetavalt ei olnud Leedu samm piirid sulgeda tehniliselt suunatud konkreetsete objektide ehk õhupallide füüsilisele takistamisele, vaid pigem oli see samuti asümmeetriline samm ja survestav vastureaktsioon Valgevene tegevusele.

Valdo Randpere kommenteeris, et eelnõu algatajad võiksid otsuse eelnõu esitamise ja seeläbi valitsusele kohustuse andmise asemel kaaluda lahendusena hoopis Riigikogu poolse pöördumise vormi. Riigikogu pöördumine võiks olla suunatud Eesti ja Läti valitsustele koostöö tegemiseks. Tema hinnangul ei peaks Eesti sel viisil üksinda piiri sulgema, vaid tegema selle otsuse koostöös Lätiga.

Urmas Reinsalu vastas, et ei välistaks selle lahenduse kasutamist ning näeb seda kompromissina, et Riigikogu võiks pöörduda Läti parlamendi poole. Sellisel juhul on aga oluline täpsemalt määratleda, millised on Eesti tingimused ja millist lähenemist peetakse siin õigeks. Samas ei nõustu ta sellega, et piiri sulgemise otsust oleks võimalik teha ainult ühiselt Lätiga, kuigi ühiselt piiri sulgemist võib näha tõhusamana. Näiteks Leedu otsustas piiri sulgeda iseseisvalt, mis oli nende jaoks strateegiline samm.

U. Reinsalu märkis, et juhtivkomisjon võiks uurida Välisministeeriumilt, kas Leedu on selles osas pöördunud Eesti poole palvega, et Eesti ja Läti kaaluksid samuti solidaarsussammu. Näiteks pöördus Leedu valitsusjuht Poola valitsusjuhi poole, mille tulemusel Poola pikendas piiri sulgemist Valgevene perimeetril.

Valdo Randpere kommenteeris, et siinkohal võiks kaaluda ka seda vaatepunkti, mis peaks olema Eesti tegevussuund võimalikus olukorras, kus hoopis Läti otsustab iseseisvalt oma piiri enne sulgeda. Ta rõhutab, et sellistes julgeolekupoliitilistes küsimustes on koostöö ja koordineerimine oluline.

Urmas Reinsalu nõustus, et teiste riikidega koordineerimine on oluline ja ratsionaalne, kuid praegu on oluline esmalt selgitada, mis täpsemalt üldse on Eesti valitsuse positsioon piiri sulgemise osas. Käesolev otsuse eelnõu ongi selles kontekstis pigem üleskutsuv ja poliitilist hoiakut rõhutav, mitte kohustav.

U. Reinsalu märkis veel, et eelnõu algatajate seisukohalt on käesolev otsuse eelnõu lihthäälte enamust nõudev.

Madis Timpson tegi ettepanekud eelnõu menetluslike otsuste osas. Esimees juhtis samuti tähelepanu, et eelnõu vajab vastuvõtmiseks Riigikogu lihthäälte ehk poolthäälteenamust. See tähendab, et koosseisu häälteenamust ei ole vaja, kuna ettepaneku vastuvõtmine ei too kaasa VV poolt eelnõu algatamise vajadust (PS § 103 lg 2).

Peeter Ernits kommenteeris, et seni, kuni otsuse eelnõuga tehtavale ettepanekule ei ole setode heakskiitu, ei saa ta seda toetada.

Urmas Reinsalu kommenteeris, et mõistab eelkõneleja seisukohta ning rõhutas, et ka eelnõu algatajate arvates on oluline, et juhtivkomisjon läheneks arutatavale eelnõule sisulise kvaliteediga. Tema hinnangul võiks komisjon uurida rahandusministri siin viidatud raporti ja ka eelneva samasisulise Isamaa fraktsiooni otsuse eelnõu arutelude käigus valitsuse esindajate poolt mainitud ja planeeritud analüüside kohta, et vajalike olemasolevate dokumentidega tutvuda enne eelnõu lõpphääletamist ning küsida seejuures ka valitsuse seisukohta. Lisaks on loomulikult mõistlik kaasata menetluses kohalike piirialade elanike, sh setode arvamusi.

Madis Timpson märkis, et otsuse eelnõu puhul on tegemist ühe lugemise eelnõuga, kuid kindlasti on määratud juhtivkomisjoni esindajal võimalik erinevate osapooltega sh setodega enne oma täiskogu ettekannet suhelda.

Varro Vooglaid kommenteeris, et see on väga kummaline olukord, et rahandusminister teeb siin sellise väljaütlemise justkui möödamindes, et tegelikult eksisteerib kõnealusel teemal ka selline dokument. Tema hinnangul peaks see olema standardpraktika, et kui juhtivkomisjon arutab mingisugust eelnõu, siis on komisjonile teada ka vajaliku materjali olemasolu, et oleks

võimalik langetada informeeritud otsuseid.

Andre Hanimägi märkis, et põhimõtteliselt on ka praegu siseministril võimalik piir sulgeda, kui tal on selleks vajalik julgeoleku teadmine olemas. Samas võib nõustuda, et komisjonis võiks teema arutelu juures olla ka näiteks Välis- või Siseministeeriumi esindajad, et oleks saanud nende seisukohtasid täpsustada.

Jaanus Karilaid nõustus, rõhutades veelkord, et see on tõesti riigiõiguslikult kummaline väljaütlemine ja pretsedent, et valitsus ei saanud teemat arutada ega otsuseid langetada, kuna ei olnud võimalik mingi olemasoleva analüüsiga tutvuda. Tekib küsimus, miks ei küsinud valitsuse liikmed seda analüüsi tutvumiseks, et arutelu saaks toimuda. Oleks huvitav teadmine, kas selline analüüs tõesti on olemas, kes ja millal selle koostas ning kuidas oleks ka komisjonil võimalik sellega tutvuda.

Madis Timpson märkis, et seda on võimalik ka Riigikogu liikmel endal küsida. Tema igast sellisest väljaütlemisest nii kinni ei hakkaks, kuna kuulis ka ise seda siin esimest korda.

Varro Vooglaid kommenteeris, et see on kindlasti kõikidele teada, et Riigikogu liikmetel on oma ametist tulenevalt võimalik riigisaladuseks olevate dokumentidega komisjoni ruumis tutvuda, kuid probleem seisneb eeskätt selles, kui ei ole üldse teada, kas ja millised dokumendid üldse eksisteerivad. See ei peaks olema juhuslikult saadav informatsioon, et kõnealuse teema kohta eksisteerib kuskil mingisugune analüüs.

Jättes üldse kõrvale siin kuulnud rahandusministri konkreetse väljaütlemise, on see laiem küsimus, kuidas peaks Riigikogu liige üldse teada saama, kas arutluse all oleva teema kohta on kuskil juba tehtud mõni analüüs või salajane Kaitsepolitsei raport, mis oleks tegelikult väga oluline materjal, mida enne otsuse langetamist läbi töötada. Ei ole mõistlik eeldus, et Riigikogu liige peaks justkui iga nädal pöörduma julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni ehk nn kapokomisjoni, et uurida, kas juhtivkomisjoni nädala töökavas on mõni teema, mille kohta eksisteerivad salajased dokumendid.

V. Vooglaid märkis, et see on mõttekoht, kas näiteks Riigikogu esimees võiks anda edasi julgeolekuasutustele sõnumi, et kui Riigikogu menetluses on teatud küsimused, mis eeldavad vastavate raportitega tutvumist, siis tuleks need Riigikogule eelnevalt edastada.

Madis Timpson kommenteeris, et ka eelnõu algataja peaks vajadusel enda algatatud eelnõuga seonduvate analüüsidega tutvumiseks pöörduma neid koostanud julgeolekuasutuste poole.

Otsustati:

3.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11.11.2025 (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

3.2. Teha ettepanek viia läbi eelnõu lõpphääletus. Eelnõu vajab vastuvõtmiseks Riigikogu poolthäälteenamust (koosseisu häälteenamust ei ole vaja, kuna ettepaneku vastuvõtmine ei too kaasa VV poolt eelnõu algatamise vajadust PS § 103 lg 2) (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

3.3. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Jaanus Karilaid (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Jaanus Karilaid, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Vilja Toomast, Varro Vooglaid).

4. Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja kodulaenude refinantseerimist lihtsustav õigusraamistik” eelnõu (724 OE) esimese lugemise ettevalmistamine

Madis Timpson andis otsuse eelnõu tutvustamiseks sõna Eesti Keskerakonna fraktsiooni esimehele Lauri Laatsile.

Lauri Laats sõnas, et eelnõu ajendiks on nii Finantsinspektsiooni kui ka Eesti Panga poolt välja käidud meetmed ja ideed, kuidas muuta kodulaenu refinantseerimise protsess laenuvõtjate soodsamaks ja lihtsamaks. Eelnõu sisaldab mitmeid meetmeid, mis peaksid seda soodustama.

L. Laats märkis, et temale teadaolevalt käivad sarnased arutelud ka ministeeriumi tasandil ning need on jõudmas etappi, mille tulemus võiks samuti pakkuda leevendust laenuvõtjatele, eriti kodulaenu osas. Seega peab ta oluliseks, et nende muudatustega liigutaks kiiremas tempos edasi, et elavdada laenuurgu ning tugevdada pankadevahelist konkurentsi. Arvestades, et käesoleval hetkel on just see üheks probleemiks, et Eestis tegutsevate kommertsbankade omakapitali tootlus on oluliselt suurem kui paljude teiste Euroopa riikide kommertsbankadel. Eesti Pank on samuti juhtinud tähelepanu, et kavandatavate meetmete rakendamine looks eeldused, et kommertsbankad muudavad oma tingimusi paindlikumaks ja pakuksid paremaid laenuitingimusi oma klientidele.

Valdo Randpere uuris, kas eelkõnelejale teadaolevalt on valitsusel samuti sarnane initsiatiiv käsil või juba teostatud.

Lauri Laats vastas, et ei tea nii täpselt, millises järgus valitsuse algatused on, kuid on siiski teada, et arutelud meetmete üle toimuvad. Ta rõhutas, et just Finantsinspektsioon ja Eesti Pank on need organisatsioonid, kelle poolt on need käesolevas otsuse eelnõus kirjeldatud ettepanekud valdavalt tulnud. Riigikogu ülesanne võiks nüüd olla seda protsessi kiirendada, et vajalikud muudatused saaks tehtud. Arvestades, et need ettepanekud esitati tema andmetel juba eelmise aasta teisel poolel, kuid seni ei ole valitsus nende teemadega piisava tempoga edasi liikunud. Seetõttu võiks käesolev otsuse eelnõus toimida ka motivatsioonina.

Heljo Pikhof uuris, miks neid erinevate organisatsioonide ettepanekuid või analüüse pole otsuse eelnõule juurde lisatud. Ta märkis, et nendega oleks hea eelnevalt tutvuda.

Lauri Laats vastas, et tõenäoliselt sooviks iga Riigikogu liige tellida enda algatatud eelnõule juurde vajalikke analüüse, kuid teatavasti ei ole selleks praegu enam piisavalt vahendeid kuluhüvitiste näol. Selles osas oleks tervitatav juhtivkomisjoni initsiatiiv.

Heljo Pikhof märkis, et pidas pigem silmas juba olemasolevaid ettepanekuid, mille ajendil on käesolev otsuse eelnõu esitatud.

Lauri Laats vastas, et kui see otsuse eelnõu jõuab täiskogu ette, siis kindlasti saab ta selleks aruteluks küsida need materjalid Eesti Pangalt ja Finantsinspektsioonilt välja.

Valdo Randpere meenutas olukorda, kus mõni kuu tagasi oli saalis arutlusel üks eelnõu, mille osas tegi valitsus tagasilükkamise ettepaneku põhjusel, et eelnõu juures ei olnud esitatud mõjuanalüüsi ning tookord tõstati sellest tulenevalt eelnõu algatajatel küsimus, miks valitsus ei võiks ise koostada mõjuanalüüsi. Selle arutelu vältel suutis tema tehisintellekti abil vajaliku mõjuanalüüsi kiiresti ära koostada, mis oli ka eelnõu algatajatele üllatuseks.

Nüüd ollakse taas sarnases olukorras, kus eelnõu algataja tõstatab komisjonis küsimuse, miks analüüsi ei võiks aidata koostada hoopis juhtivkomisjon. Ta rõhutas, et tänapäeval on olemas tehisintellekti lahendused ning selle asemel, et rääkida lisavahenditest kuluhüvitisteks, võiks hoopis õppida kasutama olemasolevaid tehisintellekti tööriistu ning koostada vajalikke mõjuanalüüse nende abil.

Maria Jufereva-Skuratovski küsis, et juhul, kui sarnane kodulaenu refinantseerimise protsessi lihtsustavate meetmetega eelnõu jõuab Riigikokku valitsuse algatusel, kas siis käesoleva otsuse eelnõu algatajate fraktsioon toetaks seda Vabariigi Valitsuse eelnõu.

Lauri Laats vastas, et enne lõpliku seisukoha kujundamist tuleb siiski põhjalikult tutvuda valitsuse poolse eelnõu tegeliku sisuga. Tema hinnangul on oluline, et kavandatavad meetmed tõepoolest parandaksid praktikas laenuvõtjate olukorda ning aitaksid suurendada konkurentsi kommertsbankade vahel. Kui selline eelnõu on korrektselt ja läbimõeldult koostatud ning sellele on lisatud vajalikud mõjuanalüüsid, siis on kindlasti võimalik seda eelnõu toetada.

L. Laats kommenteeris veel mõjuanalüüside osas, et varasemalt on ka valitsuse poolt esitatud eelnõusid, sh erinevaid kobareelnõusid, millele pole üldse mõjuanalüüse lisatud, kuigi neil on olnud olemas vajalikud ressursid analüüside koostamiseks. Ta plaanib tulevikus sellistel juhtudel ka valitsuse tähelepanu juhtida tehisintellekti lahendustele.

Madis Timpson tegi ettepanekud eelnõu menetluslike otsuste osas. Esimees juhtis tähelepanu, et otsuse eelnõu 724 OE vajab vastuvõtmiseks Riigikogu koosseisu häälteenamust ehk 51 poolthäält, kuna ettepaneku vastuvõtmine tooks kaasa VV poolt eelnõu algatamise vajaduse (PS § 103 lg 2).

Otsustati:

4.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 11.11.2025 (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Varro Vooglaid).

4.2. Teha ettepanek viia läbi eelnõu lõpphääletus. Eelnõu vajab vastuvõtmiseks Riigikogu koosseisu häälteenamust (51 poolthäält), kuna ettepaneku vastuvõtmine tooks kaasa VV poolt eelnõu algatamise vajaduse (PS § 103 lg 2) (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Varro Vooglaid).

4.3. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Maria Jufereva-Skuratovski (konsensus: Peeter Ernits, Andre Hanimägi, Anti Haugas, Maria Jufereva-Skuratovski, Heljo Pikhof, Valdo Randpere, Stig Rästa, Madis Timpson, Varro Vooglaid).

5. Info ja muud küsimused

Muid küsimusi ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Madis Timpson
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Sena Eenmaa
protokollija